

6 Noyabr Azərbaycan Televiziya və Radio İşçiləri Günüdür

Milli varlığımızın telegüzgüsü

...Düz 98 il əvvəlin Bakısı. Noyabrın 6-da respublikamızda ilk dəfə radio verilişlərinin yayımına başlandı. O gün ölkə paytaxtının küçə və meydanlarında qurulmuş, dirəklərdən asılmış reproduktorlardan ilk dəfə "Danışır Bakı" ifadəsi ətrafa yayıldı. İllər boyu camaatın meydanlara toplaşib radioya qulaq asması o dövrlərin kinokadrlarında öz əksini tapıb.

Azərbaycan televiziyası yaranandan sonra isə 6 noyabr tarixi, ümumilikdə, teleradionun yaranması günü kimi qeyd olunmağa başlayıb. Radionun 30 yaşı olanda Bakı Televiziya Studiyası ilk dəfə efirə çıxıb. Ekranı gözəl aktrisa Nəcibə Məlikova görünüb və çıxışına "Göstərir Bakı" sözləri ilə başlayıb.

Radionun binasına qalxıram. İndi çoxu həyatda olmayan qayğıkeşlərimi, müəyyən illərdə çiyin-çiyinə çalışdığım aqsaqqal həmkarlarımı xatırlayıram. Azərbaycan efirinin "Bulaq", "Axsam görüşləri", "Yurd yeri" və onlarca başqa cəlbedici proqramları köülləri oxşayıb. Burada səslənən bir sıra ifadələr tezliklə zərb-məsəllərə çevrilib: "Agsaqqal olan yerdə urvat, ağbircək olan yerdə mürvət olar. Tanrı hər birimizi agsaqqallı, agbircəkli eləsin..." və sair. Bütün bunlar həm də canlı ana dilimizin saflığının qorunub saxlanmasına xidmət nümunələri olub.

Hüseyn Mehraliyev, Aqşın Babayev, Nadir Yusifli, Mürsəl Cavadov, Oqtay Şamil, Mailə Muradxanlı, Qaçay Köçərli, İbrahim Göyçaylı, Hidayət Səfərli, Sabir Axundov, Ayətəlxan İsgəndərov, Akif Səməd, Möhbəddin Səməd, Mövlud Süleymanlı, Camal Yusifzadə, Zakir Sadatlı kimi tanınan imzalar həm də məhz radionun adına şərəf-şan gətiriblər.

Onlardan biri də Sərhəd Qasımovdur. Həmkarlar ittifaqı komitəsinin sədri olsa da, uzun illər radionun binasında əyləşdiyi üçün onu buranın əsl aqsaqqalı sayırıq. Hazırda təqaüddə olan 83 yaşlı Sərhəd müəllimə zəng edib təbriklərimi çatdırdım. Çox sevindi. Yeri gəlmişkən, vaxtilə onunla bir kollektivdə çalışan yüzlərlə redaktor, müxbir, rejissor, kino və televiziya operatoru, sürücü və digər peşə sahibləri Sərhəd müəllimin təmənnəsiz xeyirxahlıq və yaxşılıqlar daşıyıcısı kimi xətirini əziz tuturlar. Xatirələrə dalan Əməkdar mədəniyyət işçisi teleradioda fasiləsiz olaraq çalışdığı 50 ilin hədəf getmədiyini, bu gün də ürəyinin dogma kollektivlə bir döyündüyünü söylədi. Onunla ən sıx əlaqə saxlayanların Akif Cabbarlı və Mübariz Süleymanlı olduğunu bildirdi.

Televiziyanın yaranması da işıqlı bir tarixdir. İlk veriliş günü diktorun məş-

"İnşaatçılar" qəsəbəsindəki qonşularımızdan yalnız bir-ikisinin evində televizor vardı. Axşam saat 6 olar-olmaz, uşaqlı-bö-yüklü hamı bir yerə yığışar, pəncərə pərdələrini kip çəkərdilər ki, içəri işıq düşməsin (guya onda ekran xarab ola bilərdi) və televizoru açardılar. Son xəbərlərdən tutmuş, konsertlərə, hava məlumatına qədər bütün verilişləri izləyirdik. Sonra da qızğın müzakirələr, mübahisələr olardı (O da yadıma düşür ki, 1963, ya da 1964-cü ildə "Neftçi" futbol komandası uduzanda qon-

şumuz Yəhya dayı hirsələnərək, televizoru 2-ci mərtəbədən həyəətə atmışdı).

İlk onilliklərdə milli televiziya "Evrika", "Təbiəti sevənlər", "Səhər görüşləri", "Komediyalar aləminə səyahət", "Dalğa", "Günün ekranı", "7 Gün", "Kinoklubda görüş", "Retro", "Qoşma", "Tələbə klubu", "Çay dəstgahı" kimi proqramlar böyük populyarlıq qazanmışdı. Bura həm də, bir növ, musiqi sənəti məbədgahı idi: ansamblar, xor kollektivləri, simfonik orkestr və sair AzTV-nin nəzdində yaradılıb və çoxsaylı parlaq ulduzların "start" meydanı olub. Bu kollektivlərin bir qismi Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyinə keçirilib, qalanları QSC-də fəaliyyətini davam etdirir. Televiziyanın Səsyazma Evinə də Brilyant Dadaşova, Teymur Əmrah, Gülyanaq Məmmədova, Sabir Abdullayev,

– Bu təbrikdən sənə də düşür, – dedi. – Yeri gəlmişkən, yazında qeyd elə ki, vaxtilə rəhbərlik etdiyim idman proqramları baş redaksiyasında mənim təqdimatımla işə başlamış 6 nəfəri – sən də daxil olmaqla, Abbas Əzimov, Fikrət Adıgözəlli, Salar Aslanov, Azad Müzəffərli və Yaqub Nuriyev sonradan "Əməkdar jurnalist" fəxri adına layiq görülüblər. Fəxr edirəm ki, televiziya sənəf etdiyim illərim hədəf getməyib. Bütün həmkarlarıma uğurlar arzulaşıram!

Danılmaz faktıdır ki, teleradio fəaliyyəti Azərbaycan mədəniyyətinin, incəsənətinin inkişafı və təbliğində mühüm rol oynayır. Burada, eyni zamanda, Azərbaycanın siyasi salnaməsi yaradılır və onun ən yaxşı nümunələri dünyada tanınır. "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin hazırkı rəhbərliyi də zaman-zaman yaradılmış gözəl tələməkan ənənələrini qoruyub saxlayır, milli-mənəvi dəyərlərə ciddi önəm verir, ifrat sərbəstlik və özbaşnalıq kimi halların qarşısını ala bilir.

Eyni zamanda, bu gün Azərbaycanda kifayət qədər müstəqil teleradio şirkətləri fəaliyyət göstərir. Bu ekran-efir məkanı müasir texnologiyalarla, modern avadanlıqla təchiz olunub və dünyanın qabaqcıl teleradio kompaniyaları ilə rəqabət aparmaq qabiliyyətindədir. Lap bu günlərdə isə ANEWZ beynəlxalq televiziya kanalının fəaliyyətə başlaması xəbərini almışıq. Qlo-

bal informasiya və analitika sahəsində alternativ baxış təqdim edən ANEWZ həftənin 7 günü, 24 saatlıq yayım formatında dünyaya Qafqaz, Mərkəzi Asiya və Yaxın Şərq regionunun səsinə çatdıracaq. İndiyədək beynəlxalq media platformalarında az eşidilən və fərqli yanaşmalarla təqdim olunan mövzular Bakıdan dünyanın 110-dan çox ölkəsinə yayımlanacaq. Kanalın təmsilçiləri arasında Böyük Britaniya, ABŞ, İspaniya, Portuqaliya, Ukrayna, Türkiyə, İordaniya, Nigeriya, Zambiya və digər ölkələrdən jurnalistika sahəsində geniş təcürübəyə malik peşəkarlar var. ANEWZ həm peyk, həm rəqəmsal, həm də sosial media platformaları vasitəsilə izləyicilərə çatdırılacaq.

hur "Diqqət, göstərir Bakı!" sözlərindən və respublikada müntəzəm yayımın başlanmasını bildirməsindən sonra Mehdi Hüseyn, Süleyman Rüstəm və TV-nin rəhbərlərindən olan Teymur Elçin xalqa təbriklərini çatdırıblar. Ardınca Sara Qədimovanın qısa muğam konserti olub. Kibrit qutusunda bir az böyük ekranda "Bəxtiyar" filmi göstərilə də, həmin gün texniki səbəblərdən kinonun səsi çıxmayıb. İlk efir sınağında studiyada kamera arxasında mühəndis Sərvər Quliyev, rejissor pultu arxasında isə Kamil Rüstəmbəyov dayanmışdı. Teleqüllənin inşası sona yetmədiyini üçün studiya antenası 44 metrlik adi neft buruğuna bağlanmış və bu üzündən səs siqnallarının ötürülməsində nasazlıq meydana çıxmışdı. Ertəsi günün efirini məşhur aktrisa Hökümə Qurbanova aparıb və həmin filmi yenidən təqdim edib. Bakı studiyası əvvəlcə həftədə 2, sonra 3 dəfə ikisaatlıq proqramla efirə çıxıb...

Xatırlayıram ki, 60-cı illərin əvvəllərində yaşadığımız siqnalları şəhərin

Abbas Bağirov kimi məşhurlar solistdirlər.

Hər dəfə olduğu kimi, yenə də ömrümün 20 ilini çalışdığım milli televiziya gəlişimdə, ilk növbədə, gözlərim önündə unudulmazların foto-qalereyası canlandı. Elşad Quliyev, Nahid Hacızadə, Firudin Ağayev, Babək Hüseynoğlu, Rafiq Hüseynov, Sabir Ələsgərov, Valid Sənanı, Hicran Hüseynov və digərlərinə Allahdan rəhmət dilədim. Bəxtimizdən, bu gün də sıramızda olan, neçə nəsil televiziya işçilərinin yetişməsində bilavasitə əmək sərf etmiş Aydın Əliyev, Ramiz Həsənoğlu, Vəlif Babayev, Roza Tağıyeva, Solmaz Həməzəyeva, Şəmistan Nəzirli, Kamran Əliyev ilə aramızda görüşür, nəzərləşir, hal-əhval tuturam.

Televiziya bu gün də 60 illik zəngin təcrübəsini gənclərdən əsirgəməyən ilk baş redaktor, tanınmış idman şərhçisi Aydın Əliyevi görmək istəyirəm bu dəfə baş tutmadı. Dedilər ki, rəhbərlik onun haqqında sənədli film çəkdirir, studiyadadır. Yalnız axşam saatlarında ustada telefon söhbətim oldu. Bayramını təbrik etdim.

Bəli, ən ucqar kənddə belə həyatı televiziya və radiosuz təsəvvür etmək mümkün deyil. Təsəffüf deyil ki, işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda da mükəmməl teleradio yayımı ilə bağlı ciddi addımlar atılır. İlk növbədə, bu sahədə vandalların tam dağıtdığı və ya yararsız hala saldığı infrastruktur yenidən qurulur. Şuşa şəhəri və ətraf ərazilərdə, Xocavənd, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilanda ümumölkə televiziya kanallarının açıq yayımı və habelə neçə-neçə yerüstü radio yayımçısının proqramlarının yayımı tam təmin olunub. Laçın, Qubadlı, Kəlbəcər rayonlarının sətir relyefi nəzərə alınaraq, mükəmməl yayım təşkili ilə bağlı işlər bütün ciddiliyi ilə aparılır. Sırf həmin regionda efirlənən "CBC FM" radiosunu da var. Müxtəlif dillərdə yayımlanan "Beynəlxalq radio"nun da ilk yayımı hazırda Qarabağ iqtisadi rayonu ərazisində həyata keçirilir.

ƏLİ NƏCƏFXANLI
XQ